Zeer Geheim

Ex.nr.

RAAD VOOR EUROPESE ZAKEN

Nr.7505

Notulen van de vergadering gehouden
op vrijdag 2 april 1976 in het Catshuis,
's avonds van 7 tot 10.15 uur

Aanwezig: minister-president Den Uyl en de ministers Duisenberg, Lubbers, Pronk, Van der Stee en Van der Stoel, alsmede staatssecretaris Brinkhorst

Voorts zijn aanwezig de heren Emans (Fi), Van Gorkom (BuZ), De Grooth (EZ), Italianer (BuZ), Sassen (PV), Van Swinderen (BuZ) en De Zeeuw (LV)

Secretaris : mr.J.P.M.H.Merckelbach
Adjunct-secretaris: mr.A.V.M.Cals

1. Notulen van de vergadering van 27 februari 1976 (nr.7448)

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

a. Verslag van de Europese Raad van 1 en 2 april 1976

De minister-president brengt desgevraagd verslag uit over de vandaag afgesloten vergadering van de Europese Raad. Ten aanzien van het economisch-monetaire beleid lagen er twee mededelingen van de Commissie van 25 maart ter tafel; een over de economisch-monetaire situatie en een over de economisch sociale consequenties daarvan, met voorstellen om te komen tot een gecoördineerd beleid. De Commissie stelt een aanvullend mechanisme voor valutasteun voor met daaraan gekoppeld bepaalde sancties. Nadat bondskanselier

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2120
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/Z00361

Schmidt zich tegen dit voorstel had gekeerd is het ten slotte doorverwezen naar de vergadering van de ministers van financiën. Voorts kwamen ter tafel een stuk van president Giscard d'Estaing met een éloge over de EMU en een Brits stuk over de bestrijding van de structurele werkloosheid. Daarin werd ondermeer voorgesteld een tweede tripartite conferentie te houden. Beide stukken bevatten geen duidelijke harde beleidsafspraken en zijn als onbevredigend van tafel geveegd. Bondskanselier Schmidt heeft met kracht gepleit voor discipline met betrekking tot de kostenbeheersing, de omvang van het begrotingstekort en het kredietbeleid. Men had algemeen het gevoel dat de lidstaten deelden in het conjunctureel herstel. Schmidt was zeer optimistisch over de economische ontwikkeling in Duitsland. Hij meende dat het werkloosheidscijfer voor Duitsland van de OECD - 3% - veel te hoog was en kon een verklaring van de Europese Raad over de structurele werkloosheid niet aanvaarden in verband met de positie van zijn partij bij de komende verkiezingen. Het hoofdstuk werkloosheid kwam daardoor niet geheel uit de verf. Het staat wel vast dat er een tweede tripartite conferentie in juni of juli zal komen. Deze conferentie zal door de Commissie goed moeten worden voorbereid. De Europese Raad heeft zich verder beziggehouden met een eerste beschouwing van het rapport-Tindemans. Over het algemeen stond men welwillend tegenover het rapport en men heeft afgesproken dat de Algemene Raad met nadere voorstellen zal komen ter uitwerking van dit rapport. In de Europese Raad van 12 en 13 juli en van 29 en 30 november zal dan de besluitvorming moeten worden afgerond. Overheersend is de vraag of een monetaire unie plus een valuta-arrangement een middel is tot harmonisatie van het financieel-economische beleid of dat de monetaire unie het sluitstuk is van een ontwikkeling waarin een grotere harmonisatie op de verschillende beleidsterreinen heeft plaatsgevonden. Schmidt wees op de grote verschillen tussen de lidstaten en zag de wisselkoersen als indicatoren van het onderhavige beleid. Uit een document van de Commissie over de jaren 1973 tot en met 1975 bleek duidelijk dat de verschillen tussen de landen met betrekking tot begrotingstekorten, prijspeil enz. eerder groter zijn geworden dan kleiner. De voorwaarden tot het bereiken van een economische en monetaire unie zijn nu slechter dan drie jaar geleden. Hoewel deze bijeenkomst van de Europese Raad vrijwel niets opleverde werd zij gekenmerkt door goede humeuren en het ontbreken van onaangename momenten.

Minister Van der Stoel merkt op dat het rapport-Tindemans wel erg in de verdrukking kwam tijdens de discussies in Luxemburg. In feite werd niet meer dan twee uur hieraan besteed, welke tijd goeddeels door Moro en Coxgrave in beslag werd genomen. Giscard d'Estaing hield slechts een korte nietszeggende interventie over de verdere procedures; ook bondskanselier Schmidt was erg kort in zijn beschouwing. Het was premier Tindemans aan te zien dat hij hierover teleurgesteld was. Het was de bedoeling van het Luxemburgse voorzitterschap om een duidelijke procedure vast te stellen met betrekking tot het verdere overleg over het rapport-Tindemans. De ministers van buitenlandse zaken zouden dit moeten voorbereiden, geassisteerd door coördinatoren in de verschillende landen. Deze gedachte is niet formeel aanvaard. De ministers van buitenlandse zaken moeten zelf maar zien hoe zij de verdere discussie in de Europese Raad voorbereiden. Ten aanzien van de verkiezingen deed zich een verrassende ontwikkeling voor omdat president Giscard d'Estaing kwam met het voorstel om vast te houden aan de huidige zetelverdeling. Ierland, Luxemburg, België en Denemarken konden een heel eind met dit voorstel meegaan. Forse tegenstand kwam echter van Italië en van het Verenigd Koninkrijk. Hierop reageerde president Giscard d'Estaing dat hij ofwel zijn nieuwe voorstel wenst ofwel een volledige proportionaliteit met als concessie zijnerzijds een minimum aantal zetels voor de kleinste landen. Wel werd overeenstemming bereikt over de dagen waarop de verkiezingen worden gehouden nl. donderdag tot en met zondagavond.

De minister-president merkt op dat deze Europese Raad ook werd gekenmerkt door het feit dat dit de laatste keer was dat premier Wilson voor Engeland optrad. In de wandelgangen werd de naam van de heer Jenkins als de nieuwe voorzitter van de Commissie genoemd.

Minister Lubbers vraagt of er nog iets te merken was van de Franse stekeligheid ten opzichte van Nederland in verband met het uittreden van Frankrijk uit de slang.

De minister-president antwoordt dat president Giscard d'Estaing zei dat Frankrijk liever binnen de slang was gebleven en dat Frankrijk daartoe aanvankelijk de medewerking van Duitsland had verkregen; hij maakte echter geen opmerkingen over andere landen.

Spreker heeft zelf vrij vlak gereageerd op de Franse interventie en premier Tindemans merkte op dat hij geen slecht geweten had ten aanzien van deze kwestie. President Giscard d'Estaing heeft de kwestie verder laten rusten; het was duidelijk dat hij zijn verlies heeft genomen. Het weifelende optreden van Giscard d'Estaing stak nogal af tegen het zelfverzekerde optreden van Schmidt. De uitspraak van Marx dat de geestelijke kracht bepaald wordt door de financiële onderbouw bleek weer eens te kloppen.

Staatssecretaris Brinkhorst vraagt ten aanzien van de tripartite conferentie of er nog een stuk komt van de Commissie over de structurele werkloosheid. Voor de eventuele tripartite conferentie is nog een gezamenlijke raad voorzien van de ministers van economische zaken, financiën en sociale zaken.

De mini ter-president merkt op dat premier Thorn voor eind juni een tripartite conferentie wil houden. Met name de vakbonden dringen op spoed aan. Er zijn geen nadere afspraken gemaakt over de voorbereiding van deze conferentie. Zowel het voorzitterschap als de Commissie moeten deze conferentie beter en grondiger voorbereiden dan de vorige.

De heer Sassen vraagt naar het standpunt van de Bondsrepubliek Duitsland ten aanzien van de zetelverdeling. De minister-president heeft de indruk dat Duitsland bereid is met elk voorstel mee te gaan; de Duitse voorkeur gaat uit naar het voorstel-Patijn. Spreker zou in verband met het Nederlandse voorzitterschap in de tweede helft van dit jaar binnenkort een gedachtenwisseling in de REZ willen hebben over de te volgen koers. Spreker antwoordt op een vraag van minister Lubbers dat ook is aanvaard dat de nieuwe voorzitter van de Commissie in alle hoofdsteden zal gaan praten over de samenstelling van de Commissie. Dit is een eerste stap op de weg van politieke profilering van de Commissie. Zelf heeft spreker gesproken over een beleidsplan van de nieuwe Commissie maar daarover is nog geen besluit genomen. De raad stemt in met de volgende conclusie: De minister-president zal in overleg met minister Van der Stoel op korte termijn voorstellen doen ter voorbereiding van het Nederlandse voorzitterschap van de Gemeenschap in de tweede helft van 1976.